GEMEENTE voorne aan zee

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Voorne aan Zee

Nr. 546951

24 november 2026

Nota De sociale basis in Voorne aan Zee 2025 – 2030

Voorwoord
In Voorne aan Zee vinden we het belangrijk dat alle dorpen en wijken hun eigen identiteit hebben. De sociale basis in onze dorpen en wijken moet goed zijn. Daarom hebben we dit vastgelegd in ons collegeprogramma. Maar wat bedoelen we daar nu eigenlijk mee?

Sociale basis is een veelgebruikte beleidsterm die staat voor een breed en toegankelijk aanbod van formele en informele activiteiten en voorzieningen, die gericht zijn op ontmoeting, ondersteuning, ontplooiing en ontspanning. Samen dragen deze contacten bij aan sociale, leefbare wijken en dorpen. De sociale basis heeft dus alles te maken met welzijn.

We vinden het belangrijk dat inwoners zich thuis voelen in hun dorp of wijk en dat ze trots zijn op hun plek. Dat mensen er voor elkaar zijn en naar elkaar omzien vanuit een sociale basis; van familie, een sociaal netwerk, als mantelzorger, vrijwilliger of goede buur. Het is goed dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en gezamenlijk activiteiten kunnen ontplooien. Of het nu gaat om het drinken van een kopje koffie, het maken van een gezamenlijke wandeling of het bezoek aan een theatervoorstelling.

Hierbij hebben tal van ontmoetingsplaatsen een rol, variërend van een gezellig restaurantje in de omgeving, de bibliotheek, de kantine op het sportveld tot het buurtcentrum op de hoek van de straat.

We gaan uit van de eigen kracht en zelfredzaamheid van mensen. Is dit niet haalbaar? Dan is zorg en ondersteuning beschikbaar.

Bij het opstellen van deze nota werkten we intensief samen met verschillende partners. Met collega's en maatschappelijke partners hebben we input en feedback opgehaald en is het bestaande beleid geëvalueerd. En natuurlijk zijn aan onze inwoners tal van vragen gesteld over zorg, welzijn en hun woon- en leefomgeving. Natuurlijk behouden we wat al goed is. We versterken de sociale basis waar dit nodig is en blijven goed luisteren naar wat er leeft in onze dorpen en wijken.

Zo maken we Voorne aan Zee niet alleen mooier, maar ook zorgzamer!

Els Priester
Wethouder in Voorne aan Zee

Inleiding

Het belang van een sociale basis en gemeenschapszin krijgt de laatste jaren meer aandacht in Nederland. De vraagstukken van nu plaatsen ons voor uitdagingen: de groeiende zorgvraag, afname van de beroepsbevolking, zorgen om bestaanszekerheid, kansengelijkheid en groeiend wantrouwen in de (landelijke) overheid.
Deze nota gaat over het versterken van de sociale basis in Voorne aan Zee en het belang van de inwoners die we daarbij nodig hebben. Om bij te kunnen dragen aan een sterke sociale basis is het belangrijk dat inwoners **zich vitaal voelen en van waarde willen zijn in onze samenleving**.

Essentieel bij deze vraagstukken zijn de verbindingen tussen inwoners onderling en de omgeving waar zij wonen. De huidige tijdgeest vraagt om een benadering die de behoeften, ideeën en perspectieven van inwoners centraal stelt. Door meer participatie en betrokkenheid van inwoners te stimuleren, kunnen we ervoor zorgen dat beleid niet alleen effectief, maar ook relevant en ondersteunend is voor de gemeenschappen die het bedient. Hoewel de wensen en problemen van individuele inwoners nog steeds centraal kunnen staan, erkennen we dat deze niet altijd uitsluitend door zorginstanties hoeven te worden beantwoord. In plaats daarvan stimuleren we dat deze behoeften ook collectief door de gemeenschap zelf worden opgepakt.

Deze nota schetst hoe de gemeente Voorne aan Zee de komende zes jaar de sociale basis gaat versterken door de draagkracht in de samenleving te behouden, te ondersteunen en te vergroten.

Inwoners met draagkracht zijn inwoners die in staat zijn om zichzelf goed te redden, zowel sociaal als financieel en die ook anderen kunnen ondersteunen. Deze inwoners hebben voldoende middelen,

vaardigheden en veerkracht om uitdagingen en tegenslagen aan te kunnen en dragen bij aan de gemeenschap.

In deze nota wordt beschreven wat we willen bereiken en hoe we dat gaan doen in de periode 2025-2030. Bij de thema's wordt in de eerste plaats aangegeven wat wij al doen, welke activiteiten worden versterkt en waar nieuw op ingezet wordt.

Met deze nota werken we samen met onze partners aan een beweging waarin we van zorg naar preventie gaan. Daarbij willen we niet meer sturen op het aanbod van activiteiten en ondersteuning maar op het bereiken van maatschappelijk resultaat bij inwoners. Inwoners voelen zich thuis in hun buurt, weten elkaar te vinden op formele en informele ontmoetingsplaatsen en inwoners vervullen een sleutelrol. De rol van de gemeente verschilt per situatie en kan faciliterend, ondersteunend of regisserend zijn met oog voor het evenwicht van draagkracht en draaglast in de samenleving.

In hoofdstuk 1 wordt uitgelegd wat we onder de sociale basis verstaan. In hoofdstuk 2 worden de context en de beleidsontwikkelingen waar we voor staan geschetst. In hoofdstuk 3 staat wat we willen bereiken met de sociale basis die we vervolgens in hoofdstuk 4 in verschillende thema's uitwerken. In hoofdstuk 5 komen sport en cultuur als middel voor de sociale basis aan bod, omdat zij belangrijke pijlers zijn in de uitvoering. In hoofdstuk 6 gaan we in op wat dit betekent voor ons opdrachtgeverschap en monitoring. We sluiten af met een begroting.

Als deze nota vraagt om een nadere uitwerking zal dit in nieuwe of bestaande verordeningen, beleidsregels of uitvoeringsplannen worden opgenomen.

1. Wat is de Sociale Basis?

'Sociale basis' is landelijk een veelgebruikte beleidsterm, maar het is een onduidelijk begrip. Het roept bij veel mensen wel een beeld op, maar er is geen duidelijk gedeelde definitie. In het verleden zijn hiervoor ook andere namen gebruikt waaronder 'basisniveau' en 'voorliggend veld'.

Met de sociale basis bedoelen we dat we voor inwoners van Voorne aan Zee een breed en toegankelijk aanbod van formele en informele activiteiten en voorzieningen hebben die gericht zijn op ontmoeting en ondersteuning, ontplooiing en ontspanning.

Dat zijn bijvoorbeeld professionele partijen die laagdrempelige ondersteuning bieden zoals welzijnswerk of jongerenwerk. Maar ook verenigingen binnen sport en cultuur, initiatieven van inwoners, kerken, scholen, de bibliotheek en speeltuinen vallen allemaal onder de sociale basis. Het gaat dus zeker niet alleen over gesubsidieerde partijen door de gemeente. Juist inwoners onderling geven in hun dorpen of buurt de sociale basis vorm. Dat samenspel van voorzieningen en activiteiten, waarbij het niet uitmaakt wie het organiseert: inwoners, professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties of de gemeente, is het sociale fundament en noemen we de sociale basis.

We vinden het belangrijk dat inwoners kunnen samenleven en meedoen, eenzaamheid tegengegaan wordt en mantelzorgers en vrijwilligers worden ondersteund. We willen een zorgzame samenleving stimuleren waarin we omkijken naar elkaar.

2. Visie en beleidsontwikkeling

De nota sociale basis komt voort uit de visie op het Sociaal Domein Voorne aan Zee[1] . De visie Sociaal Domein is verbonden aan het collegeprogramma en de maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen[2] waarin de vertaling is gemaakt naar opgaven voor het sociaal domein van Voorne aan Zee.

De pijlers van onze visie zijn: meedoen, ondersteunen en ontwikkelen.

Positieve gezondheid[3] vormt de rode draad en komt in alle pijlers tot uiting. We integreren deze benadering in de beleidsontwikkeling binnen het gehele sociaal domein. Mensen met gezondheidsproblemen participeren vaak minder in de samenleving dan mensen zonder deze gezondheidsproblemen. Tegelijkertijd kan deelname aan maatschappelijke activiteiten een gunstig effect hebben op de gezondheid.

1) Samen Krachtig! Integrale koers Sociaal domein Voorne aan Zee – 2023-2026
2) Zie bijlage 1 landelijke ontwikkelingen
3) Zie bijlage 2 – uitwerking positieve gezondheid

Positieve gezondheid
Positieve gezondheid is de rode draad in ons werk en vormt de gemeen- schappelijke taal tussen het sociale en medische domein. Hierbij verschuift de focus van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Dit houdt in dat inwoners met een hulpvraag inzicht krijgen in wat hun vraag of aandoening inhoudt, hoe ze hiermee kunnen omgaan, wat een inwoner zelf of samen met zijn netwerk kan doen en waar informatie en ondersteuning te vinden is.

Onze gemeentelijke visie richt zich op het versterken van de sociale basis en op hoe we omgaan met de behoeften en zorgen van de inwoners die op onze gemeente zijn aangewezen voor hulp of ondersteuning. We willen de eigen kracht van de inwoners en de kracht van de samenleving beter benutten. De nota sociale basis biedt een nadere uitwerking van de thema's die van invloed zijn op de sociale basis.

2.1 Integraliteit sociaal domein

De integraliteit met het gemeentelijk beleid is essentieel voor een sterke sociale basis. De sociale basis staat niet op zichzelf, maar vraagt betrokkenheid vanuit alle beleidsvelden van de gemeente. **Wonen, Welzijn en Zorgvisie**
De welzijnscomponent binnen de Wonen, Welzijn, Zorg-visie voor Voorne aan Zee is nauw verbonden met de sociale basis. We werken samen met lokale partners om, naast de fysieke inrichting, ook hoogwaardige zorg en ondersteuning te bieden, met een sterke nadruk op zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Onze ambitie is om participatie en ontmoeting te bevorderen, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen. Een goed functionerende sociale basis is benoemd als succesfactor voor de Wonen, Welzijn, Zorgvisie.

Sport en cultuur
Sport en cultuur benoemen we apart omdat deze een belangrijke rol spelen door het bevorderen van sociale cohesie, participatie en het bestrijden van eenzaamheid. Sport en bewegen, evenals cultuurparticipatie, hebben een aantoonbaar positief effect op de mentale veerkracht van mensen.

Ontwikkelingen Sociaal Domein
Binnen het sociaal domein zijn, net als elders, de middelen schaars. Om de kansen voor inwoners te behouden en te verrijken maken we scherpere keuzes.
Daarbij erkennen we dat de maakbaarheid van de samenleving beperkt is. We richten ons op het normaliseren in de sociale basis, het voorkomen van problemen en goede samenwerking, zodat ondersteuning minder hard nodig is.
De samenwerking en toegang tot het gebiedsteam speelt hierin een belangrijke rol. Een laagdrempelige eenvoudige toegangsketen ondersteunt het preventief werken. Daarnaast optimaliseren we onze subsidieverlening zodat subsidies beter bijdragen aan de doelen van het sociaal domein.

Deze ontwikkelingen zijn ankerpunten voor de versterking van de sociale basis. Deze nota is dynamisch. We blijven flexibel en beschouwen deze nota als een hybride leidraad waarin brede afstemming binnen het sociale domein en aanpassingen aan ontwikkelingen essentieel blijven.

3. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke effect
Het uitgangspunt is dat we het in Voorne aan Zee belangrijk vinden dat inwoners zich vitaal voelen en van waarde willen zijn in onze samenleving. Dat is het maatschappelijk effect wat we nastreven.

Maatschappelijke opgaven
De gemeente werkt samen met maatschappelijke partners en inwoners aan de maatschappelijke opgaven om te komen tot:

1. **Vitale en zorgzame dorpen en wijken** waar inwoners elkaar kunnen vinden met goede (in)formele ontmoetingsplaatsen en voorzieningen in een veilige, groene en gezonde omgeving.
2. Inwoners die **zelfredzaam zijn en daarnaast** iets kunnen betekenen voor een ander (zelfredzaamheid en samenredzaamheid)
3. Een **inclusieve samenleving** waar iedereen ertoe doet en meedoet vanuit diversiteit
4. **De toegang** tot informatie, ondersteuning en zorg in de dorpen/wijken gesitueerd met sterke netwerken, laagdrempelige ondersteuning, zelfhulp- groepen en indicatievrije zorg.

Wat weten we al?
In een sterke sociale structuur zijn draagkracht en draaglast in balans. Het aantal inwoners dat in staat is om voor zichzelf te zorgen en tegelijkertijd iets voor anderen kan en wil betekenen, moet in balans

zijn met de inwoners die ondersteuning nodig hebben. Wanneer deze balans verstoord is, heeft dit gevolgen voor de veerkracht van een wijk.

Naast een eigen netwerk van familie en vrienden, is sociale cohesie in een dorp of wijk essentieel. Een groene omgeving die uitnodigt tot beweging en ontmoeting is ondersteunend. Bestaanszekerheid en een inclusief beleid, waarbij iedereen zich welkom voelt, dragen bij aan veerkrachtige inwoners. Er is sprake van kansenverrijking wanneer alle inwoners toegang hebben tot laagdrempelige ondersteuning die zoveel mogelijk indicatievrij beschikbaar is.
Dit houdt ook in dat we gebiedsgericht werken en investeren op de plaatsen waar inwoners ons het meest nodig hebben.

Door gebiedsgericht werken en gebruik te maken van de ontmoetingsplekken waar mensen vaak samenkomen, versterken we het oplossend vermogen van de wijk en brengen we zorg en ondersteuning dichter bij de inwoners. We motiveren, ondersteunen en faciliteren zelfredzame inwoners en stimuleren samen- redzaamheid, terwijl we ook hulp bieden aan de meest kwetsbare inwoners. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de woonomgeving, weten inwoners waar ze terecht kunnen voor informatie, vragen en ondersteuning.

Transitie
Het erkennen van de waarde, noodzaak en versterking van de sociale basis is cruciaal om de huidige en toekomstige problemen aan te pakken. De vergrijzing, het tekort aan arbeidskrachten in de zorg en de financiële druk op gemeenten en zorgorganisaties, stellen ons voor aanzienlijke uitdagingen. Een solide sociale basis biedt een beschermende kracht, maar deze vertaalt zich niet direct in lagere zorgkosten, hoezeer we dat ook zouden willen.

Uit de benchmark blijkt dat Voorne aan Zee relatief weinig middelen besteedt aan basisvoorzieningen in vergelijking met de beschikbare budgetten uit het gemeentefonds en in relatie tot vergelijkbare gemeenten. Het investeren in en versterken van de sociale basis biedt ondersteuning voor de onzekere toekomst. Binnen het welzijnsdomein, waar weinig wettelijke verplichtingen liggen, maken we een transitie om de maatschappelijke waarde zichtbaar te maken. Basisvoorzieningen zoals ontmoetingsplaatsen, welzijnsactiviteiten, sport, cultuur en laagdrempelige zorg zijn belangrijk, maar hun waarde voor de samenleving is moeilijk(er) meetbaar. Als gemeente gaan we het meten van maatschappelijk effect een plaats geven in onze opdrachtverlening. We willen een verschuiving van subsidiering op productniveau naar het creëren van maatschappelijke effect. Deze dynamische beweging verandert onze kijk op welzijnswerk.

Voor een sterke sociale basis maken we de beweging:

Van	**Naar**
Ziekte en zorg	**Gezondheid en gedrag**
Aanbodgericht	Vraag- en resultaatgericht
Gelijkwaardigheid & eenheid	Differentiatie en diversiteit

Een transitie vraagt wat van ons allemaal. Kunnen we met dezelfde middelen een essentiële verandering teweegbrengen in de samenleving? Voor een complexe cultuurverandering hebben we inwoners, professionals en bestuurders nodig.

Aanpak
We versterken onze rol als opdrachtgever door zakelijk accounthouderschap gericht op het bereiken van resultaten. Daarnaast transformeren we samen met het maatschappelijk veld als partners door keuzes over inzet en innovatie.
We werken in transparantie en vertrouwen samen.
De volgende uitgangspunten hanteren we in onze aanpak. Hiermee geven we als gemeente duidelijk richting.

1. **Gerichter subsidiëren** (bijdrage aan gemeentelijke doelen in plaats van inspanning)
2. **Ongelijk investeren** (daar waar het belang het grootst is, gaan de meeste hulpbronnen naartoe)
3. **Integraal samenwerken** (met bijvoorbeeld ondernemers, culturele instellingen, verenigingen)
4. **Gebiedsgerichte inzet** (gebaseerd op diverse (wijk)analyses)
5. **Werken vanuit positieve gezondheid** (de focus ligt niet op ziekte maar op wat wél mogelijk is)

4. Uitwerking van de thema's

In dit hoofdstuk werken we thema's uit om te komen tot een sterke sociale basis: vitale wijken en dorpen, ontmoeting, mantelzorgondersteuning, versterking van vrijwillige inzet, een dementievriendelijke samenleving en het tegengaan van eenzaamheid. Deze thema's bevorderen de sociale basis.

We geven aan waar we op willen inzetten en wat dit betekent voor onze opdrachtverlening. In Voorne aan Zee werken we met een select aantal subsidiepartners aan het welzijn van onze inwoners. Onze partners dragen bij aan de genoemde thema's.

4.1 Vitale wijken en dorpen
In vitale wijken en dorpen ondersteunen inwoners elkaar en zijn ze in staat om dit te doen. Draagkracht en draaglast zijn in evenwicht. De omgeving is veilig, gezond en groen. Inwoners weten waar en hoe ze elkaar kunnen ontmoeten. Toegang tot informatie en ondersteuning is eenvoudig. Voorzieningen zoals de supermarkt, apotheek en huisarts bevinden zich in de buurt, of er is geschikt vervoer beschikbaar om deze te bereiken. Sport en cultuur zijn divers en voor iedereen toegankelijk.

Wat willen we bereiken:
- De veerkracht in een wijk of dorp is in balans en we reageren flexibel, wanneer draagkracht en draaglast uit balans (dreigen te) raken.
- Voorzieningen zoals supermarkten, apotheken, huisartsen, scholen en openbaar vervoer zijn gemakkelijk bereikbaar voor alle inwoners, inclusief ouderen en mensen met een beperking.
- Inwoners zijn bereid om elkaar te helpen, kennen elkaar en hebben sociale netwerken.
- Inwoners weten hoe en waar ze informatie en ondersteuning kunnen vinden voor diverse behoeften en uitdagingen. Inwoners zijn betrokken en hebben de mogelijkheid om mee te beslissen over zaken die hen aangaan.
- Bewoners en bewonersorganisaties zijn partners in de samenwerking met de gemeente.
- De toegangsketen in de wijk is voor inwoners vindbaar, toegankelijk, begrijpelijk en bruikbaar: inwoners kunnen zelfredzaam zijn wanneer zij de juiste informatie kunnen vinden, begrijpen en toepassen. Gemeente en partners werken aan de toegankelijkheid van hun aanbod en ontwikkelen zich naar een gezondheidsvaardige organisatie[4].
- Buurtverenigingen en buurthuizen vervullen een sociale rol in hun dorp en wijk en weten de draagkracht in hun gebied te ondersteunen en te mobiliseren en krijgen hierbij indien nodig ondersteuning. Ook werkt de gemeente samen met dorps- en wijkraden.
- Er is aandacht voor de meest kwetsbare inwoners en eenzaamheid wordt gesignaleerd.
- Onze gemeenschappelijke taal is Positieve Gezondheid. Inwoners, welzijnspartners, sociaal domein en het medisch domein zijn bekend met dit gedachtegoed.

Wat doen we al:
- We hebben een veerkrachtanalyse gemaakt van alle dorpen en wijken in Voorne aan Zee en werken aan gezonde buurten. We werken daarbij integraal samen met het welzijnswerk, gebiedsteam en woningcorporaties.
- We hebben een verordening voor dorps- en wijkraden en we versterken het partnerschap met deze raden. Daarnaast stimuleren we de oprichting van nieuwe dorps- en wijkraden.
- We subsidiëren bewonersinitiatieven en bieden ondersteuning aan bij de uitvoering van initiatieven.
- We werken met partners buurt- en wijkgericht en willen dit versterken door de veerkracht van wijken- en dorpen als uitgangspunt te nemen.
- We werken samen in het programma Ouderen Voorne aan het transitieplan van zelf- naar samenredzaamheid.

Waar willen we op inzetten:
- We werken samen[5] aan het behouden en versterken van de veerkracht in dorpen en wijken en maken samen met partners gerichte keuzes waar wel niet in te investeren in wijken en dorpen om de zelf- en samenredzaamheid te bevorderen vanuit het oogpunt van veerkracht.
- We starten een pilot positieve gezondheid in de wijk om het gedachtegoed in de haarvaten van inwoners en hun wijk te krijgen en we leren met elkaar welk resultaat dit oplevert.
- We onderzoeken of en hoe door inzet van maatschappelijk betrokken en verantwoord ondernemers (MVO) initiatieven in de samenleving opgepakt kunnen worden.

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening?
Wij werken wijk- en dorpsgericht en instrueren onze partners om gelijke kansen te creëren door te focussen op de veerkracht van wijken en dorpen en het ondersteunen van kwetsbare inwoners. We doen niet meer alles voor iedereen, maar helpen onze partners om de draagkracht binnen de samenleving te vinden, te motiveren, te verstevigen en te benutten.

4) Een gezondheidsvaardige organisatie ondersteunt medewerkers, klanten en de gemeenschap bij het verbeteren en behouden van hun gezondheid. Ze maken (gezondheids)informatie begrijpelijk en toegankelijk, bieden middelen en programma's voor gezonde keuzes, en creëren een omgeving die een gezonde levensstijl bevordert.
5) Wonen-, Welzijn- en Zorgvisie uitvoeringsplan, gezamenlijke ambitie.

4.2 Ontmoeting

Een goede ontmoetingsplek verbindt mensen, ongeacht hun verschillen, en creëert een gevoel van saamhorigheid. Ontmoeting is de start voor het opbouwen van sterke netwerken en sociale cohesie binnen het verenigingsleven, de sport, cultuur en de buurt. Ontmoetingsplaatsen in Voorne aan Zee spelen een cruciale rol binnen vitale dorpen en wijken.

Het is belangrijk om mensen te verleiden elkaar te ontmoeten, zowel op individueel niveau voor het welzijn van de inwoners als op collectief niveau voor het opbouwen van verbondenheid, vertrouwdheid en veiligheid. Ontmoetingen bevorderen het welzijn van mensen doordat ze meer sociale contacten krijgen en meer mogelijkheden om actief deel te nemen aan de gemeenschap.

Wat willen we bereiken:

- Iedere inwoner heeft toegang tot een formele of informele ontmoetingsplaats(en) van het dorp of de wijk.
- Ieder dorp en iedere wijk heeft voldoende (in)formele ontmoetingsplaatsen, deze kennen een hoge bezettingsgraad.
- Ontmoetingsplaatsen zijn voor iedereen toegankelijk en bieden de mogelijkheid om sociale relaties op te bouwen en te onderhouden. We streven naar een hechtere samenleving en een gevoel van verbondenheid om eenzaamheid tegen te gaan.
- De ontmoetingsplaatsen worden ingezet voor gemeenschaps-activiteiten en evenementen, zoals markten, festivals, sportevenementen en workshops. Daarnaast zijn ze onderdeel van de toegangsketen in de wijk, dus vindplaats, en bieden inwoners informatie, activiteiten, educatie, gezondheid- en welzijns- aanbod, toegang sociaal domein en juridische bijstand.

Wat doen we al:

- Welzijnswerkers houden wekelijks spreekuur waarin wordt samengewerkt met de toegang tot sociaal domein (gebiedsteam).
- We subsidiëren activiteiten gericht op ontmoeting en ontmoetingsplaatsen zoals huiskamers, buurtcentra en gebruik van gemeenschappelijke ruimtes.
- We subsidiëren en ondersteunen bewonersinitiatieven gericht op ontmoeting en sociale cohesie.

Waar willen we op inzetten:

- Wij brengen formele ontmoetingsplaatsen van Voorne aan Zee in kaart, monitoren de bezettingsgraad. En stellen een afwegingskader op dat we hanteren bij het aanvragen van nieuwe ontmoetingsplaatsen.
- We verbeteren de toegang tot het welzijnsspreekuur en onderzoeken uitbreidingsmogelijkheden. Ons doel is vindplaatsen te koppelen aan ontmoetingsplaatsen met laagdrempelige inloopmogelijkheden. We geven de voorkeur aan een locaties met maatschappelijke functies als inlooplocatie, waar zorg en welzijn samenkomen voor vragen over hulp en ondersteuning.
- Het platform Fijnjetezien.nl biedt een overzicht van het aanbod van activiteiten gericht op ontmoeting in Voorne aan Zee. We bouwen een duidelijker digitaal loketfunctie in en zetten in op een sterkere positie en meer bekendheid van het platform.
- We versterken bewonersinitiatieven. We kijken daarbij vooral naar hoe het wél kan en we geven meer bekendheid aan de mogelijkheid om een initiatief in te dienen en verduidelijking van de route hiervoor. Inwoners die daarbij hulp nodig hebben worden verwezen naar onze welzijnspartij die inwoners initiatieven ondersteunen.

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening:
We maken afspraken met subsidiepartners over wijkgericht werken en inzetten van activiteiten op formele en informele ontmoetingsplaatsen. Bij informele ontmoetingsplaatsen kun je denken aan beweegactiviteiten die gericht zijn op bewegen en ontmoeten (wandelclub, naschoolse activiteiten) of een mobiele koffiecorner. We werken samen met subsidiepartners aan een gezondheids- vaardige organisatie. Voor iedere inwoner is de toegang laagdrempelig, begrijpelijk en toepasbaar. We versterken dit door middel van het maken van resultaat- afspraken in de opdrachtverlening.

4.3 Mantelzorg

Mantelzorg is onbetaalde zorg die wordt verleend aan een hulpbehoevende persoon door iemand uit diens directe omgeving, zoals een familielid, vriend of buur. Mantelzorger ben je als je langdurig (langer dan drie maanden en minstens acht uur per week) en onbetaald zorgt voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, familielid, vriend of kennis. Mantelzorger zijn is veelal geen keuze, het overkomt je.

In Voorne aan Zee is het mantelzorgpotentieel[6] iets hoger dan gemiddeld in de regio maar we weten dat in de komende jaren dit mantelzorgpotentieel afneemt terwijl de vergrijzing toeneemt. Dat betekent dat in de toekomst minder mantelzorgers beschikbaar zijn per zorgvrager. Mantelzorgers leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Door het bieden van informatie en ondersteuning willen we voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.

Wat willen we bereiken:
- Mantelzorgers voelen zich gewaardeerd.
- Mantelzorgers worden ondersteund in hun zorgtaken.
- Mantelzorgers hebben de mogelijkheid de zorg tijdelijk uit handen te geven (respijt).
- Werkende mantelzorgers weten van welke regelingen ze gebruik kunnen maken.
- We bereiken mantelzorgers die zich nu niet aangesproken voelen als mantelzorger.
- We hebben oog voor mogelijke overbelasting bij mantelzorgers en proberen deze te voorkomen.

Wat doen we al:
- We erkennen de belangrijke rol van mantelzorgers en waarderen hen met ontspannende activiteiten, uitstapjes vanuit lotgenotencontact. Voor jonge mantelzorgers zijn deze vooral gericht op aandacht voor henzelf, zonder zorgen over hun zorgsituatie thuis.
- We bieden toegang tot netwerken en steungroepen voor mantelzorgers voor het delen van ervaringen, advies en emotionele steun. Dit ondersteunen we met trainingen, workshops en/of lotgenotencontact.
- We signaleren overbelasting en bieden passende ondersteuning om mantelzorgers te helpen hun zorgtaken en andere verplichtingen vol te houden. Dit doen we met een gevalideerd instrument en jaarlijkse bevraging van ingeschreven mantelzorgers.
- We geven voorlichting op scholen over de rol en invloed op het leven van jonge mantelzorgers thuis. Hierdoor kunnen zij beter ondersteund worden door school, zorg coördinatoren en schoolmaatschappelijk werk en gebruikmaken van het bestaande ondersteuningsaanbod.

Waar willen we op inzetten:
- Aandacht voor de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers bij huisartsen, omdat mantelzorgers vaak terughoudend zijn om hulpvragen te stellen in aanwezigheid van de zorgontvanger.
- Werkgevers worden aangemoedigd om werknemers te informeren over flexibele werktijden, deeltijdwerk en (on)betaalde verlofregelingen, zodat mantelzorgers hun zorgtaken kunnen combineren met werk zonder inkomens- verlies. Daarnaast is het belangrijk om het arbeidspotentieel te behouden.
- Uitbreiden van vervangende zorg (respijtzorg) zoals logeerzorg, indicatie loze (dag)opvang of maatjesprojecten, zodat mantelzorgers tijdelijk ontlast kunnen worden.
- Mantelzorgers bereiken door informatie over diensten, activiteiten en rechten toegankelijk en begrijpelijk te maken. Veel mantelzorgers herkennen zichzelf niet in de term "mantelzorg". Daarom starten we een gerichte communicatiecampagne.

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening?
We werken samen met onze partners om mantelzorgers te bereiken en te ondersteunen. We betrekken onze partners bij de communicatiecampagne "Zorgt u voor een ander?" om ook de mantelzorgers te bereiken die momenteel buiten beeld zijn. In onze subsidie richten we ons op meetbare en resultaatgerichte afspraken.

4.4 Vrijwilligers
Een vrijwilliger is iemand die onbetaald en uit vrije wil werkzaamheden verricht voor een organisatie of de gemeenschap. Vrijwilligers versterken het welzijn van anderen en bevorderen gemeenschapsdoelen.

Vrijwillige inzet is onmisbaar en draagt bij aan de gezondheid en veerkracht van zowel de samenleving als de vrijwilligers zelf. Vrijwilligerswerk is zowel een doel als een middel voor gemeenten, organisaties en initiatieven. Vrijwilligerswerk versterkt inwoners en de lokale gemeenschap, maakt activiteiten mogelijk en bevordert ontmoetingen, wat bijdraagt aan een sterke sociale basis. Daarnaast biedt vrijwilligerswerk zingeving, stimuleert het de ontwikkeling van inwoners en zorgt het voor voldoening en een zinvolle tijdsbesteding. Netwerken van vrijwilligers bevorderen de sociale samenhang in dorpen en wijken. In Voorne aan Zee zet 22% van de inwoners tussen de 18 en 65 jaar zich vrijwillig in, dit percentage ligt voor de inwoners boven de 65 jaar nog hoger op 26%.[7] We streven ernaar om zoveel mogelijk inwoners te motiveren om zich als vrijwilliger in te zetten, echter ook het aantal mantelzorgers in

6) Mantelzorgpotentieel = Het aantal mensen van 50 tot 75 jaar gedeeld door het aantal mensen van 85 jaar en ouder.
7) Percentage personen van 18 jaar of ouder dat de vraag "Doet u vrijwilligerswerk? Hieronder wordt verstaan: werk dat in georganiseerd verband (bijvoorbeeld sportvereniging, kerkbestuur, school) onbetaald wordt uitgevoerd" met 'ja' beantwoordt.

Voorne aan Zee ligt hoog. Onderzoek wijst uit dat concurrerende bezigheden, zoals mantelzorg, invloed hebben op het aantal actieve vrijwilligers. Veel inwoners in Voorne aan Zee zetten zich actief in voor de samenleving.

Wat willen we bereiken:
- Vrijwilligerswerk wordt breed gedragen door de samenleving en positief onder de aandacht gebracht.
- Inwoners zetten zich vrijwillig in en ervaren zowel persoonlijke groei als maatschappelijke meerwaarde.
- Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties voelen zich erkend en gewaardeerd.
- We waarderen, faciliteren en ondersteunen vrijwilligers om hen te behouden.
- Vrijwilligersorganisaties werken samen om vrijwilligers te vinden en binden. Potentiële vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties hebben toegang tot vacatures en ondersteunende diensten, zowel digitaal via Fijnjetezien als fysiek, via het Centrum Vrijwilligerswerk. De mogelijkheden zijn bij alle organisaties bekend.

Wat doen we al:
- Het Centrum Vrijwilligerswerk biedt ondersteuning aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties, zowel fysiek als via inloopspreekuren.
- Elk jaar schenken we aandacht aan de waardering van vrijwilligers. Dit doen we door het uitreiken van “Het Zonnetje” aan een vrijwilliger en het organiseren van een moment om vrijwilligers te bedanken.
- De Vrijwilligersacademie biedt trainingen aan voor zowel vrijwilligers als organisaties en verenigingen.

Waar gaan we op inzetten:
We richten ons op de veranderende rol van vrijwilligers door maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en de behoefte aan betekenisvol vrijwilligerswerk. De focus zal hierbij liggen op de inhoud en meerwaarde van de vrijwilligers- functie. We constateren verschuivingen in de wensen van vrijwilligers, zoals de voorkeur voor meer projectmatig werken, aandacht voor talentontwikkeling en de behoefte aan zingeving.
- Het Centrum Vrijwilligerswerk ontwikkelt zich verder in de ondersteuning aan organisaties bij de veranderende rol van vrijwilligers. De focus van deze ondersteuning ligt op het flexibel inrichten van vrijwilligerswerk en het nadenken over de motivatie van vrijwilligers. Ook wordt gewerkt aan het aanpakken van langdurig openstaande vacatures door het verbeteren van het matchingsproces. Organisaties leren hoe ze nieuwe vrijwilligers kunnen vinden en binden, met speciale aandacht voor diversiteit en nieuwe doel- groepen, zoals jongeren en migranten. Daarnaast is het monitoren van matches en aanmeldingen essentieel om te leren van ervaringen en het aanbod van het Centrum bij te stellen.
- Fijnjetezien zal als onderdeel van Centrum Vrijwilligerswerk doorontwikkeld worden. We analyseren platformdata om onze aanpak te optimaliseren en streven naar meer toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.
- Vrijwilligersacademie. We willen ons aanbod verbeteren door een bredere variëteit aan trainingen, cursussen en workshops, ook op locatie, aan te bieden. De thema’s worden afgestemd op de wensen en behoeften van zowel vrijwilligers als organisaties.
- Evaluatie van de huidige methode voor het waarderen van vrijwilligers, terwijl de bestuurlijke aandacht behouden blijft.
- Een relatie leggen met het bedrijfsleven waarbij vrijwilligerswerk een functie kan hebben als vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening:
We maken afspraken met onze subsidiepartners over de inzet van hun vrijwilligers en zorgen voor meer zichtbaarheid van deze inzet. We monitoren de verhouding tussen professionals en vrijwilligers, de continuïteit van hun inzet binnen de organisaties en de tevredenheid van vrijwilligers.
Het maatschappelijk rendement is hierbij belangrijk, net als de tevredenheid van de vrijwilligers, die een essentieel onderdeel vormt van de uitvoering.

4.5 Eenzaamheid
Eenzaamheid is het gevoel van een tekort aan of een gemis van betekenisvolle sociale contacten en verbondenheid met anderen. Het kan zich uiten in gevoelens van leegte, verdriet en isolement.

De gemeente Voorne aan Zee is aangesloten bij de landelijke aanpak ‘één tegen eenzaamheid’. Daardoor kunnen meer mensen eenzaamheid signaleren en in actie komen, bij zichzelf of met anderen. Van de inwoners van Voorne aan Zee geeft 11% aan zich weleens ernstig eenzaam te voelen.

Niet alleen hebben gevoelens van eenzaamheid impact op de persoon zelf, die impact is er ook op gemeenschap. Eenzaamheid kan leiden tot sociaal isolement en verminderde sociale cohesie, wat de algehele veerkracht en betrokkenheid binnen de gemeenschap verzwakt. Door gezamenlijk eenzaamheid aan te pakken, versterken we niet alleen het welzijn van individuen, maar ook de samenhang en ondersteuning binnen de hele gemeenschap.

Wat willen we bereiken:
- We zijn een betrokken samenleving en identificeren eenzame inwoners met hulp van de samenleving.
- We creëren bewustwording over eenzaamheid en delen onze kennis hierover.
- We werken samen met maatschappelijke partners in een netwerk om eenzaamheid bespreekbaar te maken.
- We signaleren, herkennen en verminderen eenzaamheid en versterken de samenwerking met inwoners Voorne aan Zee.

Wat doen we al:
- We creëren bewustwording door publiekscampagnes en kleinschalige communicatieactiviteiten.
- In 2024 hebben we een signaalpunt voor eenzaamheid opgericht. We versterken dit met trainingen voor vrijwilligers, ondernemers en sociale partners, zodat zij eenzaamheid beter kunnen herkennen en signaleren.
- We betrekken de samenleving, met een specifieke focus op ondernemers en vrijwilligers. Met behulp van persona's brengen we de kennis over de verschillende doelgroepen tot leven. Ondernemers, organisaties en inwoners worden uitgenodigd om deel te nemen aan het signaalpunt eenzaamheid. Meldingen kunnen gedaan worden voor anderen of voor jezelf.
- We versterken deze aanpak door sleutelfiguren aan te stellen bij inwoners, ondernemers en vrijwilligers die zich inzetten om eenzaamheid bespreekbaar te maken.
- We geven ieder jaar uitvoering aan de Week van de Ontmoeting met vele activiteiten en bijeenkomsten waaruit langlopende initiatieven ontstaan, zoals een koffieochtend bij een van onze ondernemers.
- We subsidiëren jaarlijks activiteiten die bijdragen aan het bevorderen van ontmoeting en eenzaamheid terugdringen, zoals de DansSalon Voorne of de Voorne aan Zee Zomertour.
- We werken samen met de landelijke adviseur 'een tegen eenzaamheid' om onze positie als koplopergemeente in de aanpak van eenzaamheid te behouden.

Waar gaan we op inzetten:
- Het vinden van eenzame inwoners via het signaalpunt eenzaamheid, met hulp van de samenleving. Dit kunnen inwoners zijn die we anders niet in beeld hebben doordat ze een teruggetrokken leven leiden. We zetten de komende jaren in op meer bekendheid van het signaalpunt.
- We gaan met buurtverenigingen, buurthuizen en wijk- en dorpsraden in gesprek over de rol die zij kunnen spelen bij het bestrijden van eenzaamheid, daar zij een taak hebben op het gebied van leefbaarheid.
- Welzijn op recept: Inwoners die zich melden met lichamelijk klachten bij de huisarts, maar waar mogelijk sociale of emotionele eenzaamheid speelt, kunnen doorverwezen worden naar dit initiatief. We willen het aantal doorverwijzingen door huisartsen vergroten.
- Projecten waarmee we de mentale gezondheid van de jeugd kunnen ondersteunen.

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening:
We leggen in de subsidieafspraken vast welke rol een subsidiepartner heeft bij de aanpak tegen eenzaamheid. Dat kan variëren van het bieden van sociale ontmoeting in een huiskamer tot het opvolgen van meldingen vanuit het signaalpunt.

4.6 Dementievriendelijke samenleving
Een dementievriendelijke samenleving is een gemeenschap waarin mensen met dementie zich begrepen, geaccepteerd en ondersteund voelen, met aanpassingen in omgeving en dienstverlening zodat zij zo volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan het sociale leven.

De gemeente Voorne aan Zee werkt al vanaf 2016 aan een dementievriendelijke samenleving. Dementie beïnvloedt het geheugen, denkvermogen, oriëntatie, begrip, leervermogen, taal en beoordelingsvermogen, naast dat dementie een emotionele en sociale impact heeft op het leven.

Naar schatting hebben we in Voorne aan Zee momenteel 1400 mensen woonachtig die vallen onder de noemer dementie (1,9%). Dat aantal gaat de komende jaren groeien naar 1900 mensen in 2030 en naar 2800 (3,6%) in 2050[8]. Momenteel hebben we al 3750 mantelzorgers binnen onze gemeente die betrokken zijn bij iemand met dementie. Dat aantal zal even hard doorgroeien.

8) Cijfers Alzheimer Nederland https://www.alzheimer-nederland.nl/dementie/feiten-en-cijfers-over-dementie

Mensen met dementie zijn geen uitzondering en inwoners met (beginnende) dementie zullen steeds meer zichtbaar worden in ieders woonomgeving. We willen een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen en waar kwetsbare inwoners ondersteuning krijgen.

Wat willen we bereiken:
- We zijn een betrokken samenleving waar brede bekendheid met de ziekte dementie en de gevolgen hiervan aanwezig is.
- Mensen met dementie en hun mantelzorgers, partners, familie en vrienden kunnen blijven participeren in de samenleving, ook bij het voortschrijden van de dementie.
- Een genuanceerde beeldvorming over mensen met dementie.
- (Vroeg-)signalering en het bieden van passende hulp en ondersteuning al vanaf de eerste signalen van dementie.
- Passende en toegankelijke vormen van respijtzorg ter ontlasting van mantelzorgers, partners, familie en vrienden van mensen met dementie.

Wat doen we al:
- We nemen iedere twee jaar de dementiescan af van Alzheimer Nederland om te toetsen of we nog voldoen aan het predicaat dementievriendelijk samenleving.
- We zijn aangesloten bij de stuurgroep Ketenzorg Dementie.
- We werken samen met de afdeling Alzheimer VPR door o.a. jaarlijks uitvoering te geven aan Wereld Alzheimer Dag.
- We bieden mantelzorgers van mensen met dementie trainingen om hun kennis te vergroten over het zorgen voor een naaste met dementie.
- We geven trainingen in de samenleving door middel van de basistraining “dementievriendelijk”.
- Inwoners met dementie en hun mantelzorgers kunnen laagdrempelig terecht in het Odensehuis Brielle voor activiteiten en ondersteuning.
- Laagdrempelige toegang tot de casemanager dementie door het houden van spreekuren.
- Alzheimertrefpunt: 6-wekelijkse bijeenkomsten waarin verschillende thema’s besproken worden en waar lotgenoten elkaar treffen.

Waar gaan we op inzetten:
- Uitbreiding Odensehuis naar Hellevoetsluis.
- De dementievriendelijke samenleving integraal opnemen in beleid. Bij nieuw beleid wordt altijd getoetst of dit aansluit bij de uitgangspunten van een dementievriendelijke samenleving en of dit de dementiescan doorstaat.
- Communicatie over de ondersteuning en mogelijkheden binnen Voorne aan Zee verbeteren.
- Respijtzorgmogelijkheden (zie mantelzorg).

Wat betekent dit voor onze opdrachtverlening?
We maken afspraken met subsidiepartners over hun bijdrage aan het behouden en versterken van een dementievriendelijke samenleving, aangezien mensen met dementie steeds meer deel gaan uitmaken van onze gemeenschap. Daarnaast werken we samen met maatschappelijke partners in de kerngroep “sociale basis” om thema’s zoals mantelzorg, vrijwilligers, dementie en eenzaamheid integraal aan te pakken. Deze thema’s overlappen elkaar in het werk met onze inwoners. Als samenwerkingspartners is het belangrijk dat we ook vanuit deze integraliteit naar de ondersteuningsbehoeften kijken.

5. Sport en cultuur als middel

Sport
Voorne aan Zee heeft een sterke sportcultuur waarbij veel inwoners actief zijn in verenigingen of gebruik maken van de buitenruimte voor sport en beweging. Sport en bewegen (in algemene zin) verbetert de lichamelijke en geestelijke gezondheid, helpen ziekten voorkomen, verbetert de stemming en vermindert stress.

Sport brengt mensen samen, bevordert vriendschappen en versterkt sociale netwerken. Dit zorgt voor een gevoel van gemeenschap en verbondenheid. Mensen van verschillende achtergronden leren elkaar beter begrijpen en respecteren. Vriendschappen worden, soms al vanuit de jeugdvereniging, opgebouwd en vormen een belangrijk langjarig netwerk.

Sport helpt ook bij het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden zoals samenwerken en leiderschap, wat zorgt voor meer zelfvertrouwen. Vooral voor ouderen en mensen met een beperking helpt sport om minder eenzaam te zijn. Vrijwilligerswerk in sportverenigingen zorgt ervoor dat mensen zich nuttig voelen en anderen helpen. Een actieve sportgemeenschap maakt de buurt veiliger en hechter. Lokale sportverenigingen zijn ontmoetingsplekken die de sociale cohesie vergroten.

Sport als middel
Sport dient als middel binnen de sociale basis omdat het bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid, sociale cohesie, inclusie, en persoonlijke ontwikkeling. Het versterkt gemeenschapszin, wederkerigheid, en verantwoordelijkheid, wat leidt tot een veiligere en meer samenhangende gemeenschap.

Cultuur
Cultuur is belangrijk in het verenigingsleven van Voorne aan Zee. Cultuur heeft ook een artistieke waarde en stimuleert creativiteit en nieuwe ideeën en persoonlijke ontwikkeling. Het biedt gemeenschappelijke waarden en tradities die mensen verbinden. Culturele activiteiten en evenementen brengen mensen samen en zorgen voor een hechte gemeenschap. Ze bieden kansen voor interactie en samenwerking. Deelname aan culturele activiteiten kan het welzijn en de kwaliteit van leven verbeteren door ontspanning en plezier te bieden. Cultuureducatie helpt mensen maatschappelijke kwesties te begrijpen en kritisch na te denken. Culturele evenementen en instellingen hebben een positief effect op de cohesie in de gemeenschap. Cultuur helpt bij het behouden van erfgoed en tradities en bevordert inclusiviteit en waardering voor diversiteit. Cultuur draagt bij aan de identiteit en het karakter van de omgeving, met historische bezienswaardigheden, kunst, tradities en lokale gebruiken die toeristen aantrekken.

Cultuur als middel
Cultuur is belangrijk in de sociale basis omdat het zorgt voor identiteit, een hechte gemeenschap, educatie, creativiteit, welzijn, behoud van erfgoed en inclusiviteit. Het verbindt mensen, stimuleert creatief denken en helpt bij het begrijpen en waarderen van verschillende culturen en tradities.

Zowel voor cultuur als sport en bewegen is in 2024 een eigen nota opgesteld waarin nieuwe beleidslijnen opgenomen zijn.

Wat betekent dat voor onze opdrachtverlening:
In het kader van de sociale basis zijn de combinatiefunctionarissen Sport, Cultuur en Ouderen van groot belang. Het is cruciaal om hen effectief in te zetten en samenwerking te bevorderen. Deze combinatiefunctionarissen dragen bij aan zowel de fysieke als de mentale gezondheid van inwoners van alle leeftijden, van 0 tot 100 jaar. We werken met een gezamenlijke opdracht voor de combinatiefunctionarissen en bespreken met werkgevers hoe samenwerking kan bijdragen aan de sociale basis. Dit kan inhouden dat we de combinatie- functies onderbrengen bij minder verschillende werkgevers en de monitoring op een eenduidige manier uitvoeren. Daarnaast kunnen combinatiefunctionarissen gerichter worden ingezet voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen, jeugd, inwoners met een klein budget of mensen met een beperking, en voor projecten met meerdere doelstellingen.

6. Opdrachtgeverschap en monitoring

In Voorne aan Zee werken we met een beperkt aantal gesubsidieerde partijen aan de thema's in de sociale basis. We gaan we onze opdrachtverlening aanscherpen en het accounthouderschap bij grote subsidiepartners meer inhoud geven, zodat de maatschappelijke meerwaarde zichtbaar wordt. In plaats van losse stuurgroepen komen we samen met onze subsidie- en netwerkpartners onder de naam "sociale basis" om innovatie en samenwerking te stimuleren. Verkokering van thema's wordt hiermee voorkomen. We letten op de verhouding tussen professionals en vrijwilligers, omdat welzijnsorganisaties sterk afhankelijk zijn van vrijwilligers voor een goede uitvoer van opdrachten. Goede ondersteuning door professionals is hierbij noodzakelijk.

De Algemene Subsidieverordening en Beleidsregels Subsidieverlening vormen de basis voor subsidies. We ontwikkelen samen met subsidiepartners een set van gegevens en indicatoren om de hoofddoelen uit de Visie sociaal domein inzichtelijk te maken. Evaluaties en voortschrijdend inzicht kunnen tot aanpassingen leiden.
Naast opdrachtverlening is heldere samenwerking essentieel, gebaseerd op de werkwaarden van Voorne aan Zee: verbindend, veerkrachtig, historisch, persoonlijk en natuurrijk. De gemeentelijke rol kan faciliterend, ondersteunend of regisserend zijn, afhankelijk van de situatie.

Transparantie en vertrouwen staan centraal in onze gesprekken met subsidiepartners. We zoeken een balans tussen cijfermatige informatie en ervaringen (tellen en vertellen), waarbij we de beweging maken van papier naar gesprek.
We vragen zowel kwantitatieve als kwalitatieve verantwoording, zodat ook moeilijk bereikbare doelgroepen zoals migranten en mensen met armoede- problematiek of achterstand in de basisvaardigheden aandacht krijgen.

We streven naar continuïteit in financiering zodat organisaties weten waar ze aan toe zijn. Meerjarige subsidies helpen partijen om te innoveren en investeren.

We zetten prestatiegerichte subsidiëring effectief in en laten deze aansluiten bij maatschappelijke behoeften en beleidsdoelstellingen, terwijl we het accounthouderschap versterken.

Voor burgerinitiatieven zoeken we naar regelluwe financiering met passende verantwoording. We leren samen wat goed gaat en wat beter kan.

Tot slot
Je kunt een goede sociale basis vergelijken met een uitgebreide maaltijd. We voegen diverse ingrediënten toe voor een voedzaam resultaat. Na afloop beoordelen we niet enkel de losse ingrediënten, de caloriewaarde of het aantal gasten aan tafel, maar het totale resultaat: een goede maaltijd aan een tafel waar iedere inwoner van Voorne aan Zee zich welkom voelt.

7. Begroting

Voor het versterken van de sociale basis zijn geen structureel nieuwe middelen begroot. We baseren ons primair op de bestaande (welzijns-) budgetten, die we gerichter inzetten. Het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld voor eenzaamheid, mantelzorg en de sociale basis binnen een Specifieke Uitkering (SPUK). Deze zetten we in voor de opstart.

In 2027 zal de eerste evaluatie van deze nota plaatsvinden. We gaan er niet vanuit dat de extra middelen vanuit het Rijk gecontinueerd worden en richten ons op de voortgang van de sociale basis zonder aanvullende financiële steun.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Zelfredzaamheid Het vermogen van een persoon om zelfstandig te functioneren en voor zichzelf te zorgen zonder afhankelijk te zijn van anderen. Dit omvat onder andere het kunnen uitvoeren van dagelijkse activiteiten zoals persoonlijke verzorging, huishoudelijke taken, het beheren van financiën en het nemen van beslissingen. Zelfredzaamheid is belangrijk voor het behoud van onafhankelijkheid en kwaliteit van leven.

Samenredzaamheid Het gezamenlijk vermogen van bewoners in een wijk of dorp om een prettige en waardevolle leefomgeving te creëren en te behouden.

Veerkracht Veerkracht is het vermogen van individuen of gemeenschappen om zich aan te passen, te herstellen en positief te reageren op veranderingen, tegenslagen of uitdagingen. In de context van een wijk of dorp betekent dit het gezamenlijk vermogen van bewoners om een prettige en waardevolle leefomgeving te creëren en te behouden, ondanks eventuele moeilijkheden die zich voordoen. Het gaat om de collectieve kracht om problemen op te lossen, steun te bieden en samen te werken aan een duurzame en leefbare gemeenschap.

Eigen regie Het vermogen van individuen om zelf beslissingen te nemen en acties te ondernemen ten aanzien van hun eigen leven en omgeving.

Inclusieve samenleving In een inclusieve samenleving maakt het niet uit waar je vandaan komt, van wie je houdt en of je een ziekte of beperking hebt: iedereen is van waarde en iedereen kan naar wens meedoen.

Integrale aanpak Hierbij wordt gekeken naar de samenhang tussen verschillende onderwerpen (plannen, projecten, beleid) en het afwegen van verschillende perspectieven en belangen.

Verrijken van kansen Iedere inwoner toegang heeft tot ontwikkelings- mogelijkheden en sociaal en economisch mee kan doen. Ongeacht factoren als afkomst, gender, gezondheid, woonplek, sociaal-economische positie en opleiding van ouders. Daar waar nodig worden inwoners ondersteund om deze kansen te benutten.

Persona (Fictieve) figuur die verhalen tot leven brengt en representatief is voor een bepaalde doelgroep.

Sleutelfiguur Kan en wil een cruciale rol spelen binnen een gemeenschap. Dit kan een individu zijn maar ook een (buurt) vereniging of gebedshuis. Combinatiefunctionaris: Combinatiefunctionarissen zijn buurtsport- en cultuurcoaches die sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken.

Formele voorzieningen Een formele voorziening in de sociale basis verwijst naar gestructureerde en georganiseerde diensten of programma's die worden aangeboden door officiële instanties, zoals overheden, non-profitorganisaties of erkende instellingen, om het welzijn en de ondersteuning van individuen en gemeenschappen te bevorderen.

Informele voorzieningen Informele voorzieningen zijn vaak spontaan georganiseerde vormen van ondersteuning en hulp binnen een gemeenschap. Deze voorzieningen worden doorgaans geleverd door individuen, families, of informele groepen en netwerken, en zijn gebaseerd op persoonlijke relaties en vrijwillige inzet.

Koplopergemeente: Koplopergemeenten zijn gemeenten die door een langdurige inzet en intensieve, brede aanpak om eenzaamheid terug te dringen, zich op meerdere onderdelen gespecialiseerd hebben en zich daarmee onderscheiden van andere gemeenten.

Bijlage 2 Landelijke ontwikkelingen

IZA en GALA
In 2023 zijn het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door de Rijksoverheid, gemeenten, zorgverzekeraars, zorgaanbieders, en verschillende branche- en belangen- organisaties Deze akkoorden richten zich op het verschuiven van de focus van ziekte en zorg naar preventie en gezondheid.

IZA richt zich op het medisch domein met als doel betere samenwerking en efficiëntere zorg. GALA richt zich op het sociaal domein en omvat thema's zoals het terugdringen van gezondheidsachterstanden, bevorderen van een gezonde leefstijl, versterken van de sociale basis en gemeenschapszin, en vitaal ouder worden. De gemeente Voorne aan Zee werkt regionaal samen in de 'Coalitie Gezond VPGO' aan de IZA-opgaven en met lokale partners aan de GALA-opgaven zoals valpreventie, het terugdringen van overgewicht en welzijn op recept. Met deze nota voldoen we aan de voorwaarden voor het ontvangen van specifieke uitkeringen (SPUK) van de Rijksoverheid.

Voor meer informatie over het IZA, zie hier.
Voor meer informatie over het GALA, zie hier.

WOZO
In 2021 startte het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) met het "Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen" programma. Dit programma helpt ouderen om zelfstandig te blijven door nieuwe technologieën en initiatieven in de gemeenschap te ondersteunen. Ook helpt WOZO mensen die voor anderen zorgen, zoals familieleden, om de zorg minder zwaar te maken. In onze gemeente werken we samen met lokale partners in het programma Ouderenzorg Voorne (www.ouderen-zorg-voorne.nl) aan vitaal ouder worden en langer zelfstandig blijven wonen.
Voor meer informatie over het WOZO programma, zie hier.

Hervormingsagenda Jeugd
In juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld om de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg te verbeteren en de stijgende zorgkosten te beheersen. Gemeenten, het rijk, professionals, aanbieders en cliënten- organisaties werken hierbij samen.

Een belangrijk onderdeel is de verschuiving van specialistische zorg naar lokale teams. In Voorne aan Zee wordt relatief veel geld uitgegeven aan jeugdhulp met verblijf. Er is een wens om meer te investeren in goedkopere, voorliggende voorzieningen binnen de sociale basis. Dit wordt verder uitgewerkt binnen de pedagogische basis als thema voor de hervormingsagenda Jeugd. Door samenwerking met jeugd, ouders, scholen, lokale partners (sport/cultuur) en verbinding met de leefomgeving creëren we een sterk sociaal netwerk met toegankelijke voorzieningen om kansrijk opgroeien te versterken.

Voor meer informatie over de Hervormingsagenda jeugd, zie hier.

Bijlage 3 Positieve gezondheid

Positieve Gezondheid is een methodiek die een bredere kijk op gezondheid geeft dan slechts het ontbreken van ziekte. Het is een kijk op gezondheid die we als gemeente omarmd hebben en een werkwijze die we met onze samenwerkings- partners in zorg en welzijn, gebruiken. Met deze bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en daarbij zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Inwoners die zelf regie kunnen voeren zijn veerkrachtiger.

Een inwoner is meer dan alleen zijn aandoening of een ziekte. Door het gesprek te voeren vanuit positieve gezondheid kan een inwoner inzichtelijk maken wat hij nodig heeft om zich beter te voelen en wat belangrijk voor hem is.

De zes dimensies van positieve gezondheid

1. Lichaamsfuncties – Ik voel me gezond en fit
2. Mentaal welbevinden – Ik voel me vrolijk
3. Zingeving – Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst
4. Kwaliteit van leven – Ik geniet van mijn leven
5. Meedoen – Ik heb goed contact met andere mensen
6. Dagelijks leven – Ik kan goed voor mezelf zorgen

Bijlage 4 Input en participatieproces

Evaluatie bestaand beleid met diverse maatschappelijke partners:
- Evaluatie mantelzorgbeleid
- Evaluatie dementievriendelijke samenleving
- Evaluatie vrijwilligersbeleid

Participatie
- Input en feedback van beleidsmedewerkers gemeente VaZ
- Juni 2024 stakeholdersoverleg met 45 vertegenwoordigers uit het sociaal domein
- November 2024 workshop sociale basis preventiepartnerbijeenkomst GALA
- December 2024 Adviesraad Sociaal Domein
- Februari 2025 Gemeenteraad thema-avond

Data analyse
- Literatuuronderzoek
- Veerkrachtanalyse 2023 door Circusvis
- Resultaten burgerpeiling 2024 door Citisens
- Waarstaatjegemeente.nl/sociaal
- Benchmark Cebeon, 18 maart 2024
- Regiodashboard ZH in cijfers
- GALA monitor regiobeeld
- Onderzoek Vrijwillige inzet in Voorne aan Zee door het Onderzoekshuis – november 2024

Verbeteren en valideren
- Terugkoppeling en feedback van betrokken stakeholders
- Adviesvraag bij de Adviesraad Sociaal Domein

Literatuurlijst
- Informatie van Movisie, Nederlands kennisinstituut dat onderzoek doet naar sociale vraagstukken
- Leren, sturen en verantwoorden in de sociale basis – Verwey Jonker Instituut
- ‘Bowling Alone: the collapse and revival of American Community’ socioloog R.D.Putnam over de waarde van ontmoeting (bonding, bridging en linking)
- Kwakernaak en Deuten, ‘Cijfers en de sociale basis, een verkenning naar de mogelijkheden van kwantificeren en monetariseren in de sociale basis’, 2022
- Sterke beleidsinterventies, sterke sociale basis, Movisie, april ’21 en Sociale Kwaliteit voor een sterke Sociale Basis, Verharen, L. e.a., december 2019.
- Pleidooi voor een zorgzame samenleving, Bloemen, van Woerden, S. & W., blog van 10-11-2021.
- Vragen van overmorgen, NSDS / Verweij Jonker, Britt, A., & de Zwart, O., mei 2022.
- Santpoort en Mateman, ‘Vooronderzoek effectiviteit en kosteneffectiviteit sociale basis en een responsieve aanpak’
- Ruimte maken voor ontmoeting, de buurt als sociale leefomgeving, RVS en CRa, 2022.

Stakeholders
- Push
- Service Bureau Ouderen
- Welzijn Ouderen van Catharina, thuis op Voorne
- St.Mee Plus
- Alzheimer Nederland, afdeling VPR
- Zorggroep Deltadokters
    - Ketenzorg dementie
    - Sociaal gebiedsteam
    - Programmamanager Ouderen Voorne
    - Kwadraad algemeen maatschappelijk werk
    - Kwadraad schoolmaatschappelijk werk
    - Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta
    - Maasdelta wonen
    - Huurdersvereniging de Koepel
    - Vluchtelingenwerk Voorne aan Zee
    - Stichting Kunst en cultuur
    - Combinatiefunctionarissen cultuur, ouderen, sport
    - Enver, M4care, Youz – jeugd GGZ
    - Buurtcirkel Pameijer

- Huiskamer Brielle
- De Gaffelaar
- Kinderboerderij de Kerkestee
- Historisch museum Brielle
- Brielle Blues
- St. Strand in Zicht Voorne Maasvlakte
- Tweede kans kledingwinkel
- Reddingsbrigade jeugd
- Alzheimer vrijwilligers